

de jonge wetenschapper **Barbora Budinská**

**‘De crisis door corona had
nog veel erger kunnen zijn’**

Het bankensysteem moest op de schop, dat was na de kredietcrisis van 2008 wel duidelijk. In de Europese Unie zijn sindsdien ingrijpende veranderingen doorgevoerd. Rechtenpromovenda **Barbora Budinská** onderzoekt de juridische geldigheid van de nieuwe manier waarop banken gecontroleerd worden.

Waarom houden we ons wel aan de ene regel, maar aan de andere niet? Het was haar interesse in menselijk gedrag die Barbora Budinská (31) uiteindelijk naar een rechtenstudie leidde. Hoewel sociologie en psychologie zich ook op deze vraagstukken richten, intrigeerde rechten haar het meest. ‘En die intuïtieve keuze is volledig tot haar recht gekomen’, lacht de Slowaakse, twee jaar op weg in haar PhD-onderzoek aan de Leidse rechtenfaculteit.

Budinská groeide op in een stadje in Slowakije, met van oudsher een grote groep Duitstalige bewoners. Het was een ‘natuurlijke keuze’ om tweetalig onderwijs te volgen en ook Duits te leren. Een universitaire studie in Berlijn lag daarna voor de hand. ‘De rechtenstudie in Berlijn was gericht op het Duitse recht, Duitse cultuur, Duitse geschiedenis’, zegt Budinská. ‘In welk land je ook rechten studeert, het begint altijd met nationaal recht. Maar Europese wetgeving heeft zoveel impact op de nationale systemen, dat je er meer van móet weten. Voor een advocaat in een EU-land is het naar mijn idee noodzakelijk om enig-

zins het Europees recht te begrijpen, anders kun je je werk niet goed doen.’

Europees georiënteerd

Haar oriëntatie op Europa heeft ze waarschijnlijk onbewust als tiener meegekregen. ‘Slowakije kwam in 2004 bij de Europese Unie’, vertelt ze. ‘Plotseling stond voor jonge mensen een deur open die voor een oudere generatie niet open stond. Ik realiseerde me dat er een internationale gemeenschap was, dichtbij, waar ik zelf deel van uitmaak.’

Haar interesse in internationale betrekkingen was al groot, maar verschoof steeds meer naar Europa. ‘Europees recht is fascinerend, omdat er zoveel gebeurt. Je zit er middenin, of je nu wil of niet’, vertelt ze. ‘Veel mensen weten bijvoorbeeld niet dat de Europese bankenunie bestaat, laat staan dat deze goed functioneert. Zo zou de coronacrisis veel erger zijn geweest zonder de bankenunie. Onze banken zijn veerkrachtiger geworden, hebben grotere buffers die ze in tijden van crisis kunnen gebruiken.’ De verbetering is vooral te danken aan controle van commerciële banken door de Europese Centrale Bank (ECB), in plaats van alleen door

ationale toezichthouders. ‘Voor het eerst in de geschiedenis moet een Europees instituut - de ECB - nationale wetten toepassen in plaats van Europese. Deze compleet nieuwe situatie roept allerlei juridische vragen op. Een van mijn onderzoeksvragen is hoe het Hof van Justitie van de Europese Unie de legaliteit kan controleren van ECB-beslissingen die gebaseerd zijn op de verschillende nationale wetten van negentien euro-landen. Kortom, juridisch onderzoek kan het functioneren van de Europese bankenunie helpen verbeteren.’

Interactie met studenten

Budinská combineert haar onderzoek met lesgeven aan Leidse rechtenstudenten. Dat doet ze vol overgave. ‘Je hebt docenten nodig om een rechtenstudie interessant te maken. Het maakt een wereld van verschil als je docent haar eigen onderzoek wil delen, als ze vertelt welke moeilijkheden ze heeft gehad, waarom bepaalde onderwerpen zo ingewikkeld zijn.’ De interactie met studenten is dan ook belangrijk voor Budinská. ‘Ik probeer mijn studenten vooral te helpen een gefundeerde mening te vormen, ook over Europa. Ik geloof dat de EU een enorm potentieel heeft om onze levens te verbeteren. Tot op zekere hoogte is dat ook gebeurd, maar er is veel ruimte voor verbetering. Daarom moet je kritisch blijven. Als ik kan bijdragen aan belangrijke discussies in de wereld door mijn studenten te helpen hun mening aan te scherpen, dan is mijn doel bereikt.’ ■

Wat is... de Europese bankenunie?

De Europese bankenunie is in 2014 opgericht om commerciële banken binnen de

Europese Unie beter te kunnen controleren. Daarvóór lag de verantwoordelijkheid voor controle bij nationale centrale banken en andere autoriteiten; zo controleerde De Nederlandse Bank de ABN Amro,

Rabobank, ING et cetera. Dit werkte echter niet optimaal en dat uitte zich tijdens de kredietcrisis van 2008. Om te voorkomen dat de eurozone uit elkaar zou vallen en landen zouden teruggrijpen naar hun

oude munt, werd de controle van commerciële banken ‘ver-europeaniseerd’. Dit zorgde ervoor dat banken financieel gezonder zijn en dat risico’s voor spaarders en belastingbetalers zijn afgenomen.